

Kafka dzień po dniu. Z roku 1917

LUTY

do *Felicji Bauer*¹: Bardzo szczegółowy opis problemów z mieszkaniem: Hałas na Lange Gasse, mieszkania w pałacu Schönborn, dom przy Alchimistengasse. Chciałby po wojnie wziąć roczny urlop i zamieszkać z Felicją w mniejszym mieszkaniu w pałacu Schönborn, które dlatego ustnie już zarezerwował.

K. wynajmuje od 1 marca dwupokojowe mieszkanie w pałacu Schönborn.

Max Krell, *Metaphysische Figuren*, w: „Die neue Rundschau”. Pozytywnie o *Wyroku*.

POCZĄTEK LUTEGO

K. pisze *Szakale i Arabów* (Notatnik B).

5 LUTEGO

do *AUVA*²: K. wnosi o mianowanie go sekretarzem, ponieważ już siedem lat zatrudniony jest jako koncepista. Wskazuje na „nadzwyczajną drożyznę”.

około 10 LUTEGO

K. pisze *Nowego adwokata* (Notatnik B).

11 LUTEGO

Max Brod, *Dziennik*: „U Kafki na Alchimistengasse. Pięknie czyta na głos. Cęła klasztorna prawdziwego pisarza”.

13 LUTEGO

Max Brod do Martina Bubera: „Werfel nie jest mimozowatą, delikatną naturą jak np. mój przyjaciel Kafka (z którym nie dyskutuję i na którego [...] żydostwo przechodzi powoli, niezauważenie”).

Wszystkie teatry i kina praskie są przez tydzień nieczynne. Restauracje i kawiarnie muszą być zamykane o godzinie 22.

ŚRODEK LUTEGO

K. pisze *An alle meine Hausgenossen* (Do wszystkich moich domowników; Notatnik B).

1 W przypadku listów zachowanych informacje o nadawcach i/lub adresatach zostały zapisane kursywą. Nawiasami kwadratowymi oznaczono listy zagubione, których treść udało się zrekonstruować pośrednio z innych źródeł (przyp. red.).

2 AUVA = Arbeiter-Unfallversicherungsanstalt – Robotniczy Zakład Ubezpieczeń Wypadkowych (przyp. tłum.).

17 LUTEGO

K. ofiarowuje Ottli *Opowieści wigilijne* Dickensa z dedykacją.

19 LUTEGO

K. nosi po raz pierwszy swoje wojskowe buty. Czyta Goethego *Hermana i Dorotę*, *Gryzeldę* Hauptmanna oraz Ludwiga Richtera *Lebenserinnerungen eines deutschen Malers* (Wspomnienia niemieckiego malarza).

po 19 LUTEGO

do Moritza Schnitzera: (Brudnopis). Prosi o radę dla Ottli, która chce uczęszczać na kurs rolniczy.

20 LUTEGO

[do wydawnictwa Kurt Wolff Verlag]: (Kartka pocztowa). Prosi, by 96,75 marek honorarium za *Betrachtung* (Rozważanie) przekazano Felicji Bauer i pyta o sposób rozliczenia za *Palacza* i *Wyrok*.

około 20 LUTEGO

[do Felicji Bauer]: Zapowiada nadejście pieniędzy z wydawnictwa Kurt Wolff Verlag.

przed 21 LUTEGO

[Gottfried Kölwel do K.]: Kurt Wolff zgodził się opublikować drugie wydanie *Gesänge gegen den Tod* (Pieśni przeciwko śmierci). Załącza kolejne wiersze.

21 LUTEGO

[do Gottfrieda Köwela]: Podziękowanie za wiersze.

MARZEC

Praskie Zakłady Azbestowe zostają zamknięte.

1 MARCA

Ottla Kafka do Josefa Davida: Pozytywnie o Růżenie, czeskiej kwiaciarce, opiekującej się teraz mieszkaniami K.

2 MARCA

K. przenosi się do dwupokojowego mieszkania na drugim piętrze pałacu Schönborn.

4 MARCA

Georg Küffer, recenzja *Wyroku* w: „Der Bund”, Berno. Sugeruje bardziej przekonujące zakończenie.

8 MARCA

do Fritza Lampla: Odmawia przyłączenia się do zorientowanej narodowo grupy artystów. „Nie potrafię bowiem wyobrazić sobie jakiegóś jednolitej austriackości”.

po 8 MARCA

K. pisze *Budowę chińskiego muru* i *Cesarskie przesłanie* (Notatnik C).

10 MARCA

Ottla Kafka do Josefa Davida: W domu przy Alchimistengasse słychać tylko śpiew ptaków.

po 15 MARCA

K. pisze *Starą kartkę* i *Uderzenie w bramę* (Notatnik C).

[*Felicja Bauer do Julii Kafki*]: (Dwa listy). Zapowiada przyjazd do Pragi.

15 MARCA

Samuel Fischer i Kurt Wolff pertraktują w Lipsku bezskutecznie na temat fuzji swoich wydawnictw.

17 MARCA

Werner Kraft do Martina Bubera: *Przemiany* „należałoby zakazać na mocy decyzji organów państwowych”.

po 20 MARCA

K. pisze *Jedenastu synów*.

21 MARCA

Grete Bloch kończy 25 lat.

24 MARCA

do wydawnictwa Kurt Wolff Verlag: zapytanie K. z 20 lutego wciąż bez odpowiedzi, a honorarium jeszcze nie dotarło do Felicji Bauer.

26 MARCA

Julie Kafka do Felicji Bauer: Cieszy się z zapowiedzi przyjazdu Felicji do Pragi. Wzmianka o trudnościach aprowizacyjnych.

29 MARCA

K. ofiarowuje Ottli egzemplarz *Chinesische Volksmärchen* (Chińskie baśnie ludowe) z dedykacją.

KONIEC MARCA

K. pisze *Krzyżówkę*, szkic *Sąsiada* i dalsze fragmenty *Mysliwego Grakchusa* (Notatnik D).

KWIECIEŃ

Karl Hermann na urlopie w Pradze.

POCZĄTEK KWIECZNIA

K. pisze *Troskę ojca rodziny*.

6 KWIETNIA

Dziennik: Fragment Mysliwego Grakchusa.

po 6 KWIETNIA

K. pisze *Sprawozdanie dla Akademii* (Notatnik D).

7 KWIETNIA

Max Brod do Martina Bubera: „Powinien Pan zwrócić się do Kafki w sprawie tekstów literackich, które mógłby u Pana publikować. Napisał w ostatnim czasie wiele przepięknych dziełek prozą, legend i baśni”.

10 KWIETNIA

Siegfried Wolff do K.: Prośba o przesłanie interpretacji *Przemiany*. (Jedyny zachowany list czytelnika do K.).

15 KWIETNIA

Hugo Wolf, *Von neuen Büchern und Noten* (O nowych książkach i nutach³), w: „Der Merker”, Wiedeń.

Między innymi o *Przemianie*.

POŁOWA KWIETNIA

[*Martin Buber do K.:*] Prosi o teksty do „Der Jude”.

K. rozpoczyna nowy, niezachowany zeszyt rękopisów. Ottlą kończy pracę w firmie rodziców i przenosi się do Zürau, by zarządzać gospodarstwem wydierżawionym przez jej szwagra Karla Hermanna. Początek gwałtownych konfliktów rodzinnych między Ottlą a ojcem.

18 KWIETNIA

do c.k. Trybunału Handlowego w Pradze: Wniosek o wpisanie Praskich Zakładów Azbestowych do rejestru handlowego jako przedsiębiorstwa „w stanie likwidacji”. (Złożony dopiero z końcem grudnia).

Irma Weltsch kończy 25 lat.

19 KWIETNIA

do Ottli Kafki: Był poprzedniego wieczoru w jej domu przy Alchimistengasse i musiał tam rozpaść ogień, rzekomo wykorzystując do tego rękopisy. O gwałtownej kłótni między ojcem a Rudolfem Hermannem, który powiedział, że Hermann Kafka nazywa własnego syna „łajdakiem”.

3 Tytuł dzieła recenzyjnego (przyp. tłum.).

21 KWIETNIA

K. ofiarowuje Ottli egzemplarz *Ludwig Richters Heimat und Volk* (Ludwiga Richtera Ojczyzna i Naród) z dedykacją.

przed 22 KWIETNIA

Elli Hermann towarzyszy aż do Wiednia swojemu mężowi, Karlowi, udającemu się do jednostki stacjonującej na Węgrzech.

[*Ottla Kafka do Kafków i Hermannów*]: Pierwsza relacja z jej pracy na gospodarstwie w Zürau. Chce zakupić krowę i konia.

22 KWIETNIA

do Ottli Kafki: (razem z Elli Hermann) Elli odda Ottli do dyspozycji 5000 koron jako kapitał startowy. Pytania dotyczące zarządzania gospodarstwem. Hermann Kafka nie skomentował negatywnie relacji Ottli.

do Martina Bubera: Wysłał dwanaście tekstów prozatorskich, z których dwa zaoferował już czasopismu „Marsyas”. „Wszystkie te teksty mają wraz z jeszcze innymi ukazać się kiedyś w postaci książki pod wspólnym tytułem *Odpowiedzialność*.”

Irma Kafka po raz pierwszy w Zürau. Ottla sadi ziemniaki.

23 KWIETNIA

K. u Army Kafki, by dowiedzieć się czegoś o Zürau. Elli Hermann zaczyna pracę w firmie rodziców.

24 KWIETNIA

Na zlecenie Hermanna Kafki Ottli wypłaconych zostaje 5000 koron kapitału startowego.

28 KWIETNIA

AUVA do K.: Wniosek K. o awans na sekretarza zostaje odrzucony bez uzasadnienia. Podwyżka pensji z wyrównaniem od 1 marca.

30 KWIETNIA

Irma Kafka do Ottli Kafki: K. „wyglądał na całkiem zadowolonego, sędzę, że wszystko u niego dobrze”. Irma czyta *Annę Kareninę* Tołstoja i *Panią Bovary* Flauberta. Prosi o produkty żywnościowe.

KONIEC KWIETNIA

K. pisze *Wizytę w kopalni*.

Przełożył Tadeusz Zatorski